

ANNA MARIA MARTÍNEZ

ADELA PIERA

PEPA COLOMER

MARIA ANTÒNIA SIMÓ

CARME SORIANO

CARME ROMEU

MONTSERRAT COROMINAS

MONTSERRAT TRESSERRAS

MONTSERRAT MECHÓ

LOLITA ORTIZ

CONCHITA I NÚRIA PUIG

MARI PAU COROMINAS

ESPORTISTES

MONTSERRAT MARTÍN

ITXASNE SAGAZARZU

CATALINA GÓMEZ

ESPORTISTES

Montserrat Martín
Itxasne Sagazarzu
Catalina Gómez

ESPORTISTES

Comissàries:
Montserrat Martín, Itxasne Sagazarzu, Catalina Gómez

Textos:
Montserrat Martín, Itxasne Sagazarzu, Catalina Gómez

Col·laboradores:
Pilar Godayol, Marta Company, Marta Suriñach, Lluïsa Cotoner i Montse Simon

Agraïments:
Ernest Aguilar, Responsable Àrea Social del Club Natació Sabadell | Montse Bofill |
Montserrat Carreras | M. Pau Corominas | David Gesalí, Roberto Pando, C. Lazaro (ADAR – BCNA) |
Montserrat Mechó | Eliodor Orfila | Lolita Ortiz | Montserrat Pi, Ramon Bernades, Ton Bonade
i Josep Ma. Alverado (CEC) | Editorial Planeta | Roser Ponsatí, Contacte Club Natació Barcelona |
Núria Puig | Pere Ribalta | Carme Romeu | Carles Salmurri, Documentación de La Vanguardia |
M. Eugènia Simó i Antonio Aymat | Montserrat Tresserras

Als arxius privats de les famílies Bofill-Corominas (Montse Corominas), Carreras-Colomer i David Gesalí (Pepa Colomer), M. Pau Corminas (M. Pau Corominas), Montserrat Mechó (Montserrat Mechó), Ponsatí (Carme Soriano), Orfila-Piera (Adela Piera), Lolita Ortiz (Lolita Ortiz), Puig-Barata (gemanes Puig), Carme Romeu (Carme Romeu), Simó-Aymat (M. Antònia Simó), Montserrat Tresserras (Montserrat Tresserras). I als arxius fotogràfics d'ADAR (Pepa Colomer), Club Natació Sabadell (M. Pau Corominas), de l'editorial Planeta (Anna M. Martínez), d'en Pere Ribalta (Pepa Colomer, M. Antònia Simó), i del diari La Vanguardia (Pepa Colomer, Carme Soriano).

Disseny: Eumogràfic

Edita:
Servei de Publicacions de la Universitat de Vic
C. Sagrada família, 7. 08500 Vic
www.uvic.cat

Impressió: Copysset
D.L.: ?????

ISBN- 978-84-936186-2-9

Organitza:

UVIC Universitat de Vic
CEID, Centre d'Estudis
Interdisciplinaris de la Dona

Grup de recerca Estudis de Gènere: Dona i Societat


CÀTEDRA UNESCO
Dones, desenvolupament
i cultures

Amb el suport de:

 L'esport mou Catalunya
Generalitat de Catalunya
Departament de la Vicepresidència
Secretaria General de l'Esport


Generalitat de Catalunya
Institut Català de les Dones

 Caixa Manlleu

 UNIVERSITAT
D'ESTIU DE VIC


AJUNTAMENT DE VIC

5	PRESENTACIÓ
6	ANNA MARIA MARTÍNEZ
10	ADELA PIERA
14	PEPA COLOMER
18	MARIA ANTÒNIA SIMÓ
22	CARME SORIANO
26	CARME ROMEU
30	MONTSERRAT COROMINAS
34	MONTSERRAT TRESSERRAS
38	MONTSERRAT MECHÓ
42	LOLITA ORTIZ
46	CONCHITA I NÚRIA PUIG
50	MARI PAU COROMINAS



PRESENTACIÓ. Aquesta exposició és un homenatge a les dones que en una època difícil per a les seves aspiracions esportives van decidir trencar l'estereotip femení i van fer de la passió esportiva la seva forma de vida.

L'esport és una activitat que, en molts casos, implica un entrenament del cos intens i sistemàtic, fins i tot en alguns casos comporta treballar el cos fins a límits extenuants. Tradicionalment aquesta activitat física ha estat objecte de culte per part dels homes, que han desenvolupat patrons de masculinitat a base de deixar les dones al marge, o bé a través de discursos mèdics que legitimen el risc fisiològic que suposava per a la dona fer esport, o bé amb discursos que subratllen que «l'esport masculinitza» i, per tant, no és cosa de dones.

En aquesta exposició es pretén donar visibilitat a tretze dones que, amb el seu esperit aventurer de trencar mites i expectatives socials de gènere, han assolit gestes esportives excepcionals. La majoria d'aquestes gestes i les vides de les esportistes que presentem a continuació són el resultat d'una gran força de voluntat i capacitat de sacrifici, reflectida tant en l'ànim de superar els propis límits físics, com en el de trencar amb una sèrie de creences i mites que, durant dècades, han limitat enormement la pràctica esportiva de moltes dones. Constatar els rècords esportius i explorar la perseverança d'aquestes dones per aconseguir-los en un context tan poc favorable com va ser el seu, és reconèixer la llavor original femenina que actualment permet que moltes dones catalanes puguem practicar esport de forma normalitzada.

El recorregut de l'exposició segueix un ordre cronològic, combinant diferents disciplines esportives. De cada esportista, en presentem una breu biografia i diverses fotos que il·lustren moments cabdals en les seves vides esportives i la varietat de disciplines que moltes practicaven, amb l'esquí com a pràctica comuna a la majoria.



ANNA MARIA MARTÍNEZ

Anna Maria Martínez i Sagi (Barcelona, 1907 – Santpedor, 2000) a part d'esportista, també va ser una poeta notable, excel·lent periodista, crítica de teatre, traductora, pintora i decoradora. Des del principi va donar suport a la fundació del Club Femení d'Esports i durant els primers anys en va ser la secretària, i en molts sentits, la guia espiritual amb la seva participació activa en moltes de les seccions esportives. Va practicar principalment l'atletisme, el tennis i l'esquí. De fet, ja de ben petita gaudia jugant a futbol a casa amb els seus dos germans grans. Per a ella, la defensa de l'esport era una via d'emancipació femenina tan vàlida com els seus escrits i poemes.

El juliol de 1931 participà en els primers Campionats d'Atletisme de Catalunya que se celebraren a l'Estadi de Montjuïc, on va fer rècord en el llançament de javelina i també va guanyar en el llançament de disc. L'octubre del mateix any la van nomenar capitana de l'equip català que va competir al primer Campionat d'Espanya d'atletisme, on va quedar la quarta en llançament de javelina. Durant aquells anys també va quedar sotscampiona de tennis, i només va perdre davant la famosa Lili Álvarez. Anna Maria Martínez també va practicar regularment l'esquí a la Molina i a Núria, i va ser assídua en les curses que organitzaven aquestes dues estacions.

El 1934 va esdevenir la primera dona europea que formava part de la junta directiva d'un club de futbol. La seva intenció era crear una secció femenina en tots els esports que oferia el Futbol Club Barcelona perquè la dona assolís també la igualtat esportiva. Malauradament, el 1936 va haver de dimitir per l'antagonisme exacerbant d'alguns membres al fet que les dones fessin esport.



1



2



3

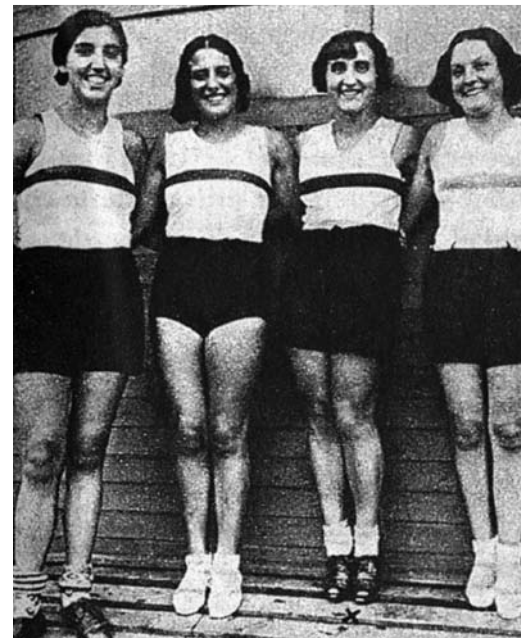
1. Als Campionats de Catalunya d'Atletisme, a punt de superar el rècord espanyol de llançament de javelina.
2. Esquiant.
3. Jugant a tennis, el 1932.
4. Disposada a llançar la javelina als Campionats Nacionals d'Atletisme, 1931.
5. Amb la resta de components de l'equip femení català d'atletisme que participà als campionats d'Espanya de 1931.
6. Amb les noies de l'equip de rem del Club de Rem Barcelonès.



4



5



6



ADELA PIERA

Adela Piera i Escofet (Barcelona, 1910), gimnasta, quedà òrfena de mare als 9 anys i s'encarregà de la casa a partir dels 13. Un dia, el pare va decidir que anés a la platja de la Barceloneta amb el grup del gimnàs García Alsina a fer jocs i practicar la natació. En aquest entorn va iniciar una forta amistat amb Maria Teresa García i Alsina, filla del director del gimnàs. De la mà de la Maria Teresa va aprendre a tocar el piano i es va afeccionar a la gimnàstica, activitat que ha continuat de pervida.

De ben jove, a més de gimnàstica, feia excursions i una gran varietat d'activitats al mar com nedar, remar, collir musclos, pescar. No pertanyia a cap club i sempre anava amb una colla d'amigues del gimnàs, fins que l'any 1945 es casà amb Eliodor Orfila, vidu de Josefina García i Alsina, de la família del gimnàs García Alsina i es va fer sòcia del Centre Excursionista de Catalunya. Llavors començà a practicar també l'esquí.

Després de la Guerra Civil es posà a treballar al gimnàs García Alsina i també el mateix gimnàs li proporcionà classes de gimnàstica per a nenes a diverses escoles: entre d'altres va treballar a les Carmelites de Gràcia, a les Dames Negres, Teresianes de Ganduixer, i al col·legi Estela. Podríem dir que va ser una de les primeres mestres professionals de la gimnàstica escolar a Catalunya. Va continuar fent classes fins que es va jubilar als 70 anys.



1



2



3

1. Maria Teresa García Alsina, la dona i amiga que la va introduir en el món de la gimnàstica.
2. Fent senderisme al Tagamanent, 1954.
3. Cim de les Agudes, 1995.
4. Adela Piera fent salt d'alçada a la platja.
5. Executant exercicis gimnàstics a la Barceloneta.
6. Classe de gimnàstica al gimnàs García Alsina.
7. A la platja de Castelldefels amb el pare de Joaquim Blume (abans de 1936).
8. Classe de gimnàstica com-memorativa amb exalumnes a l'escola Dames Negres, 1986.
9. Andorra, 1978.



4



6



8



5



7



9



PEPA COLOMER

Pepa Colomer i Luque (Barcelona, 1913 – Surrey, Anglaterra, 2004) va ser la primera dona de Catalunya i de l'Estat espanyol a aconseguir el títol oficial de pilot d'aviació. Va obtenir la llicència de pilot el 19 de gener de 1931, amb només 18 anys, fet que li va suposar aparèixer a la primera plana del diari *La Vanguardia*. Per aconseguir experiència professional i demostrar que estava al mateix nivell que la resta de pilots masculins que l'envoltaven, participà en diversos concursos de pilots amateurs i al II Concurs d'Aviació de Cardedeu, en aquella època molt reconegut en el món de l'aviació civil. També exercí de professora i va formar i entrenar diversos pilots fins a l'inici de la Guerra Civil.

Un cop esclatà la guerra, va ser mobilitzada per pilotar a la rereguarda republicana tant portant ferits del front d'Aragó a Barcelona com participant en operacions de propaganda a favor de la República, i fins i tot transportant gent amenaçada de mort a l'altra banda dels Pirineus, de manera que arribà a realitzar en alguns moments del conflicte fins a tres viatges diaris. És curiós observar que, tot i la seva intensa implicació en la guerra, mai no va lluitar al front. Quan va acabar la guerra, no li va quedar més remei que exiliar-se, i el seu destí va ser Anglaterra, on va viure la resta dels seus dies.



1. Davant de la seva avioneta a l'aeròdrom Canudas.

2. Reportatge d'un diari de l'època sobre les seves aspiracions.

3. Portada de *La Vanguardia* del dia 22 de gener de 1931, en la qual apareixia l'atorgament del primer títol de pilot a una dona de l'Estat espanyol.

4. Pepa Colomer amb Dolors Vives a l'aeròdrom Canudas l'any 1935.

5. Pepa Colomer i Dolors Vives a l'aeròdrom de Sabadell.

6. A l'aeròdrom Canudas, la Pepa Colomer fent una paròdia del salt que ella mateixa va fer des del segon pis de casa seva quan tenia set anys perquè volia volar. Va rebre una trompada important i es va malmetre les cames..., sense cap seqüela. Era una boja per volar.

7. D'esquerra a dreta, Mari Pepa Colomer, una amiga lleidatana anomenada Maria i la Maria Antònia Simó amb l'autogir *La Cierva*.

8. Pepa Colomer a l'aeròdrom del Prat acompanyada d'altres membres del Club Aeri el 1934.

9. Sinònim de valentia. En aquella època volia dir desafiar la mala sort, no tenir por de cap situació adversa.





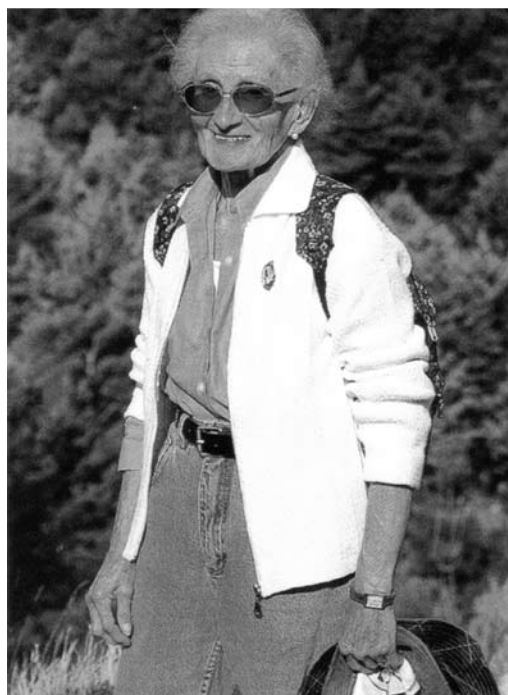
MARIA ANTÒNIA SIMÓ

Maria Antònia Simó i Andreu (Barcelona, 1915 – 2007) representa una de les pioneres en l'escalada catalana femenina, no solament per les vies que va fer com a primera femina o absoluta, sinó també pel seu caràcter dinàmic i entusiasta, capaç de mobilitzar joves i grans amb les seves iniciatives esportives a la muntanya. Entre els seus mèrits esportius, destaca la primera escalada femenina de la cara SO de l'Anayet (1942), la primera hivernal a la Canal Roja (1946) i l'escalada amb Colomer a l'agulla inferior d'Amitges (1950). El mateix any 1950 va anar a l'École National d'Alpinisme, a Chamonix, becada per la Federació Espanyola de Muntanyisme i el 1960 aconseguí la primera escalada absoluta i en cordada exclusivament femenina al Tuc de Hennes (Vall d'Aran), juntament amb Olga Carreras.

Va ser fundadora del CADE (Centre Acadèmic d'Escalada), una secció altament especialitzada d'escalada dins del mateix Centre Excursionista de Catalunya, de la qual només podien formar part aquelles persones que mostraven un excel·lent currículum en escalada. L'any 1947 es casà amb Agustí Jolís, company d'escalada i amb el qual van fer cordades arreu. Amb ell també publicà més d'una quinzena de llibres monogràfics sobre camins i vies als Pirineus.



1. Escalant l'agulla inferior del Calderer, al Pedraforca, 1942.
2. Curs d'escalada al Pedraforca, 1949.
3. Aneto 1951. Amb motiu del 75è aniversari del CEC, feien collectives per celebrar-ho.
4. Passejant, ja de gran, per les muntanyes.
5. Al seu domicili particular, 2005.
6. Cercle de Possets.





CARME SORIANO

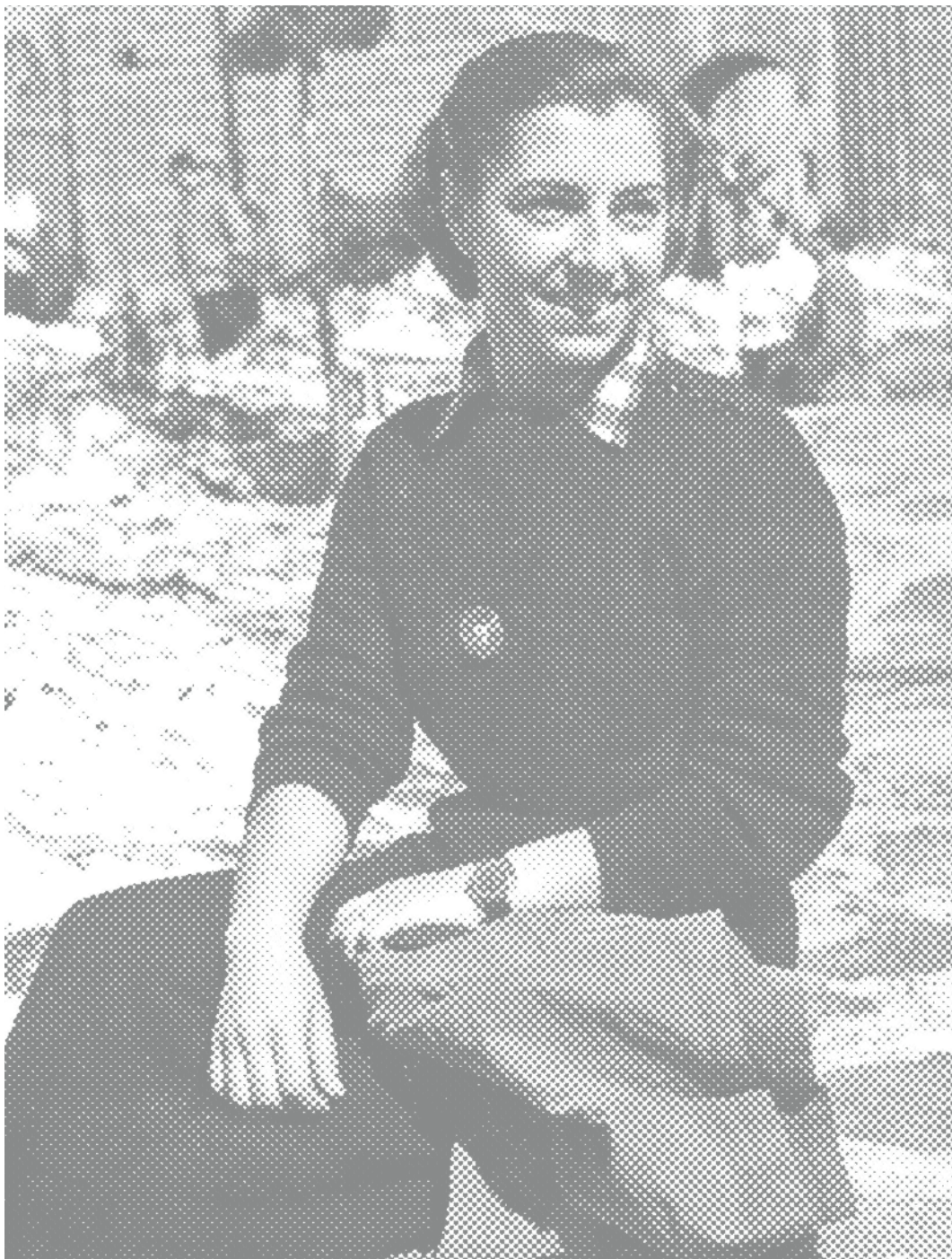
Carme Soriano i Tresserra (Barcelona, 1917 – 1996) va ser la primera nedadora amb projecció internacional amb la qual Catalunya ha contribuït a desenvolupar la natació femenina. Individualment va obtenir 31 rècords d'Espanya en dotze proves diferents i en tots els estils i especialitats, així com 13 rècords més en equip. Als deu anys va començar a nedar i de seguida, juntament amb la seva germana Enriqueta, van ser sòcies del Club Natació Barcelona, on van començar una carrera d'èxits esportius sense precedents. Ja ben aviat, totes dues germanes van millorar els rècords de Catalunya i d'Espanya en relleus 4 x 100 metres lliures i d'estil.

L'any 1932 va ser l'inici dels triomfs esportius individuals de Carme Soriano: en solitari va fer rècord d'Espanya en 100 i 200 metres braça i en 50, 100, 200, 300 i 400 metres lliures. Poc després va assolir el rècord d'Espanya també en les proves de 500, 800 i 1.000 metres lliures. També cal afegir en el seu palmarès esportiu les victòries aconseguides en el Gran Premi de Pasqua —una de les curses més prestigioses d'aquell temps—, que va guanyar des del 1931 fins al 1935 i, després de la Guerra Civil, les edicions del 1939 i 1940. I per descomptat també va participar en les travessies del Port de Barcelona que el seu club organitzava anualment i en les quals va guanyar sis vegades.



1. A la dreta de tot Carme Soriano amb l'alcalde de Barcelona i el directiu del CNB després de la victòria contra les alemanyes, 1934.
2. La segona de l'esquerra Carme Soriano amb nedadores del "Het Y" equip campió d'Holanda, 1934.
3. Carme Ponsatí, Carme i Enriqueta Soriano i Mari Bernet, quatre campiones.
4. La Carme Soriano amb una amiga i la seva germana Enriqueta, 1933.
5. Portada de *La Vanguardia* del dia 18 de maig de 1932, en la qual Carme Soriano va ser la gran vencedora del Premi de Pasqua.
6. Nedadores del CNB abans de 1936.





CARME ROMEU

Carme Romeu i Pecci (Barcelona, 1920) va fer la primera escalada absoluta a la Bola de la Partió (Montserrat) l'any 1940, junt amb el seu marit, Josep Piqué, i Ernest Mallafré. Un any més tard va fer les primeres ascensions femenines al Cavall Bernat (1941), Gat de Pedraforca, Nord del Vignemale i la cara Nord del Mont Perdut. L'any 1951 es va convertir en la primera dona a baixar amb esquís de muntanya el Pas de Chèvre (Alps). Durant la seva joventut va formar part del Moviment Escolta de Catalunya i això va influir de manera definitiva en l'enfortiment de la seva passió per la muntanya. De tota manera, abans de l'esclat de la Guerra Civil també practicà l'atletisme amb regularitat, esport amb què va arribar a participar als Campionats de Catalunya. El 1936, a l'Estadi Olímpic de Barcelona, quedà quarta en salt d'alçada. La major part de la seva vida, l'ha dedicada principalment als esports de muntanya com l'alpinisme, l'escalada i l'esquí de muntanya. En competicions d'esquí de pista, entre els anys 1942 i 1956, aconseguí títols de campiona de Catalunya i d'Espanya en diferents modalitats alpines de descens, eslàlom i eslàlom gegant.

Com a esquiadora veterana, ha participat i ha guanyat a nivell internacional en la International Veterans Trophy i en el Criterium Mundial. Com a veterana, també ha participat en competicions internacionals d'atletisme, i igualment ha aconseguit molts èxits en cada una de les categories en què ha format part.



1. Descens del cim del Calderer. Pedraforca, 1940.
2. Encerant els esquís a la Molina, 1942. Campionats d'Espanya.
3. Fent rappel a la Gelera dels Encantats, 1940.
4. A l'Aneto, 1936.
5. Paret del Gat al Pedraforca, 1941.
6. Primera ascensió femenina al Cavall Bernat. Montserrat, 1941.
7. Campionat d'Espanya de Veterans, 1981.

1



2



3



4-5



6



7



MONTSERRAT COROMINAS

Montserrat Corominas i Vila (Sabadell, 1929 – Val Gardena, Itàlia, 1995). Aquesta esquiadora, ja casada i amb una filla, va esdevenir campiona d'Espanya d'eslàlom, eslàlom gegant i combinada l'any 1959. El mateix any va quedar primera del Derby Internacional de la Molina d'eslàlom i combinada. Va ser campiona de Catalunya diversos anys en les modalitats d'eslàlom i eslàlom gegant. Esportista de mena i amb unes grans ganes de participar en diferents esports, també va guanyar la Marxa Beret d'esquí de fons en la distància de vuit quilòmetres el 1978. A més a més, va practicar de forma regular el tennis, el trial i l'esquí nàutic, modalitats amb què va participar en campionats de Catalunya i d'Espanya.

A la meitat del anys 60 va entrar al Club d'Esquí Vall d'Aran com a sòcia i ràpidament n'esdevingué vicepresidenta. En aquest club va destacar com a promotora de l'esquí infantil i ben aviat es va incorporar al Comitè Infantil d'esquí Alpí de la Federación Española de Deportes de Invierno. Mentrestant va seguir el Curs de Delegat Tècnic, en el seu cas de Delegada Tècnica, ja que va formar part de la primera promoció en què participaren dones. Amb aquest títol va exercir com a tal en diferents ocasions per tota la geografia espanyola, i hi ha un campionat infantil de Baqueira Beret que porta el seu nom.

Cal destacar la important participació que va tenir en les competicions de veterans organitzades per la Federació Internacional d'Esquí. Entre d'altres, va guanyar 9 vegades la Copa del Món i 8 vegades el Criterium Mundial.



1. A Baqueira Beret en una cursa de trial, el 1972.

2. Participant als campionats de Catalunya d'esquí nàutic a Cambrils, 1962.

3. Participant al Derby Internacional de la Molina d'eslàlom i combinada, 1959.

4. III Combinada Internacional de l'UEC, 1958.

5. Campiona d'Espanya d'eslàlom, 1959.

6. Participant als Campionats de Catalunya de Tennis, el 1965.

7. Remuntador antic a la Molina, a la pista llarga, hivern 1962.



2



4



3



5



6



7



MONTSERRAT TRESSERRAS

Montserrat Tresserras i Dou (Olot, 1930), nedadora de llarga distància, travessà l'estret de Gibraltar amb un temps de 5 hores i 18 minuts l'any 1957, i així es convertí en la primera nedadora espanyola a travessar l'Estret. El seu esperit aventurer no s'aturà aquí i de seguida començà a entrenar per al que seria el seu següent somni: ser la primera atleta de l'Estat espanyol a travessar el canal de Mònega. El 1958, Tresserras arribava amb èxit a la costa anglesa amb un temps de 14 hores i 14 minuts, i va esdevenir, així, la primera nedadora de l'Estat espanyol que travessà el canal de la Mònega. Tres anys després va tornar a creuar el Canal, però fent el recorregut més difícil, és a dir, des d'Anglaterra a França. Amb aquest repte, es va convertir en la primera dona del món a travessar el Canal de la Mònega en ambdós sentits.

A banda de totes aquestes proeses, que són les que més ressò internacional han tingut en el seu historial esportiu, Montserrat Tresserras ha fet altres travesses destacables en el continent sud-americà, com nedar des de Santa Fe fins a Coranda, a l'Argentina, així com des de Concordia, a l'Argentina, fins a Colón, a l'Uruguai. L'any 1963, va batre el rècord absolut en la travessia Santa Fe-Rosario, a l'Argentina, i va ser la primera dona a aconseguir-ho.

En territori de l'Estat espanyol va ser la primera dona a fer Menorca-Mallorca (1969). I finalment, l'any 1965 va intentar la travessia cap de la Nau-Eivissa. Tot i que no ho va aconseguir, amb aquest repte es va convertir en la primera persona que havia nedat 55 hores ininterrompudament.



1. A la punta dels “Leños”, preparada per sortir, 1957.
2. A la platja del Zainar després de nedar durant 5 hores i 18 minuts, el 1957.
3. Fent les seves primeres braçades a l'estret, 1957.
4. Ràdio Barcelona (15/10/1957).
5. Revista humorística *El tio vivo*, maig 1958.
6. Arribada a la costa anglesa després de nedar durant 14 hores i 14 minuts, 1958.
7. Saludant després d'arribar a la costa anglesa, 1958.
8. Coberta de flors, Montserrat Tresserras arriba a Olot.





MONTSERRAT MECHÓ

Montserrat Mechó i Cunillera (Barcelona, 1933) esportista de mena, als deu anys ja era sòcia del Club Natació Barcelona. El 1951 es proclamà campiona d'Espanya de Salts de Trampolí. Després d'una malaltia hepàtica que l'apartà dels salts durant un temps, retornà a la piscina, però aquest cop amb la natació sincronitzada. Al club Natació Barcelona inicià un equip que es dedicà a fer exhibicions per tot l'Estat espanyol i algunes ciutats franceses.

No va ser fins a principi dels anys 80 que tingué l'oportunitat d'experimentar el que era saltar en paraigudes a l'aeròdrom d'Empuriabrava. Des de llavors no ho ha deixat de fer i ja porta més de 800 salts participant també en competicions internacionals de *freestyle*, modalitat que consisteix a encadenar figures acrobàtiques a l'aire. L'any 1993 participà en la seva primera competició internacional a Empuriabrava. Després, el 1995, als Campionats del Món que se celebraren a Arizona (EUA). El 1997 participà en uns Jocs dels Esports, a Finlàndia, i aquell mateix any també ho féu en els primers Jocs Aeris Mundials que se celebraren a Turquia. L'any 2001 tornà a participar en els Jocs dels Esports celebrats a Andalusia, i el 2002, als Campionats del Món una altra vegada a Empuriabrava.



1



2-3

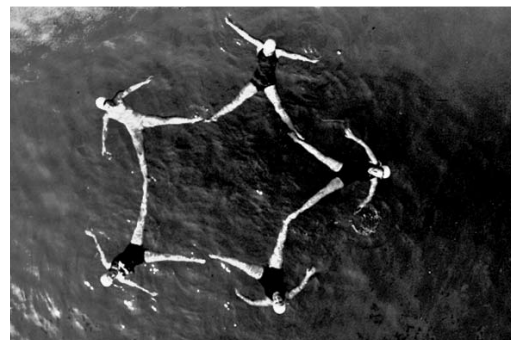
1. Campiona d'Espanya de salts de trampolí a la Casa de Campo de Madrid, agost de 1951.
2. Campiona de Catalunya de salts de trampolí el juny de 1951. Piscina Municipal de Montjuïc.
3. Campiona de Catalunya de salts de trampolí el juny de 1951. Piscina Municipal de Montjuïc.
4. Subcampiona de Catalunya d'esquí de veterans de la seva categoria. La Molina, 1994.
5. Amb la resta de l'equip català de natació que participà als campionats d'Espanya de 1951.
6. Començà la natació sincronitzada, just després del campionat d'Espanya, 1951.
7. Salt de *freestyle* a la badia de Roses, 2000.
8. Panxa amunt. Primers Jocs Mundials de l'Aire *freestyle*. Efes (Turquia), 1997.
9. Celebrant el 70è aniversari a Empuriabrava, el 22/10/2003.
10. Celebrant el 70è aniversari amb companyia, a Empuriabrava, el 22/10/2003.



4



5



6



7



8



9



10



LOLITA ORTIZ

Lolita Ortiz i Castañer (Barcelona, 1944), futbolista, va estudiar al Liceu Francès i als 16 anys es va incorporar a l'equip d'handbol de l'escola fins que va acabar els estudis i va haver de deixar de jugar. Va començar a estudiar comerç i ho combinava treballant en el negoci dels seus pares en el ram de l'alimentació. Llavors va començar a fer muntanya i bicicleta amb els amics del barri de les Corts. Es va casar l'any 1965, va obrir una botiga pròpia, i al cap d'un any i mig ja tenia la primera filla.

A la tardor de l'any 1970, per casualitat va llegir un anunci al *Noticiero* i al *Dicen* en què es buscaven noies que volguessin jugar a futbol per fer un partit previ al que el Barça feia cada any per Nadal. Era un partit benèfic organitzat per Ràdio Nacional i la Directiva del club. La crida va reunir divuit noies, una de les quals era Lolita Ortiz, que van ser dirigides pel porter internacional Antoni Ramallets i per César. El partit es va celebrar el 23 de desembre contra el F.C. Centelles, i va acabar amb el resultat de 6-1. Una dada curiosa és que per por que les noies es cansessin en excés es van reduir considerablement les dimensions del terreny de joc.

Arran d'això l'afició de les noies pel futbol va créixer vertiginosament i a principi de l'any 1971 es va organitzar el primer trofeu quadrangular de futbol femení, el Gran Trofeu Pernod. Després d'aquest trofeu, Immaculada Cabecerán, la pionera i capitana de la Penya Femenina Barcelonista, actualment el Futbol Club Barcelona, es va retirar per casar-se i Lolita Ortiz va assumir el lideratge de l'equip, tot participant en tornejos internacionals a França, Itàlia i Àustria. «Érem més respectades en aquests països que en el nostre». A principi dels anys 80 va penjar definitivament les botes arran d'una lesió greu al genoll.



1. Primera revista especialitzada que dedicà un monogràfic al futbol femení.
2. Jugada de gol a la semifinal del trofeu Pernod, al camp de l'Espanyol, contra el Sabadell, març de 1971.
3. Anunci a un diari buscant entrenador, 1970.
4. Abans d'un partit del Primer trofeu Pernod al Camp del Júpter, a la Verneda. Imma Cabecerán encara era la capitana de l'equip.
5. Jugadores posant abans del primer partit de futbol femení a can Barça, 1970.
6. La Lolita fent una passejada al Camp de la Bordeta. Partit amistós contra l'Espanyol, 1971.
7. Pedraforca 2002 amb G10 (Associació d'Amics de la Muntanya).





CONCHITA I NÚRIA PUIG

Núria Puig i Barata (Aiguafreda, 1951) i **Conchita Puig i Barata** (Aiguafreda, 1953). Les germanes Puig van començar a esquiar quan tenien 7 i 5 anys, respectivament, a Val d'Isère, on passaven un mes de vacances tots els hiverns amb la família. Allà va ser on les germanes Puig van aprendre i desenvolupar l'esquí.

El 1967 les germanes Puig van formar part de l'equip femení de la Federació Espanyola de Esquí (abans hi havia hagut un equip femení, però malauradament va desaparèixer després que totes les corredores decidiren abandonar com a senyal de protesta contra la Federació, que va decidir no portar-les als Jocs Olímpics de Grenoble pel mer fet de ser noies). Van participar en el circuit de proves del Món plegades fins a l'any 1971, i la Conxita aviat va figurar entre les deu primeres.

La Núria va aconseguir diversos títols de campiona d'Espanya entre 1966 i 1971. Als campionats de Catalunya va triomfar en les tres especialitats alpines. L'any 1969 participà en el Mundial de Ciutadans, el 1971 en els campionats del món d'esquí alpí de Val Gardena i a les Universiades de Finlàndia i, dos anys més tard, a la de Lake Placid (EUA). Deixà l'esquí de competició internacional el 1971 per dedicar-se a estudiar Història a la Universitat de Barcelona.

La Conchita ja va despuntar quan als 14 anys va guanyar en categoria absoluta el campionat infantil oficios, Torneig Topolino, que es celebrava a Trento (Itàlia). L'any 1971 quedà segona classificada en el gran premi internacional femení d'esquí a les Contamines (França). Aquest mateix any va quedar primera en una de les proves de la Copa del Món a Quebec (Canadà). Va quedar 11 vegades entre les 10 primeres en proves de la Copa del Món. Igualment va participar en els Jocs Olímpics d'hivern de Sapporo el 1972.



1



2

1. Núria Puig preparada per a un nou dia d'esquí.
2. Conchita Puig després d'un llarg dia d'esquí.
3. Núria Puig participant a una de les proves del Món.
4. Conchita Puig participant a una de les proves del Món.
5. Conchita Puig participant a la Copa del Món Abetone, 1970.
6. Campionat del Món de Val Gardena, 1971. Amb la Montsita Bofill formaven l'equip espanyol d'esquí alpí.
7. Núria Puig participant a la Copa del Món. Abetone, 1970.



3



4



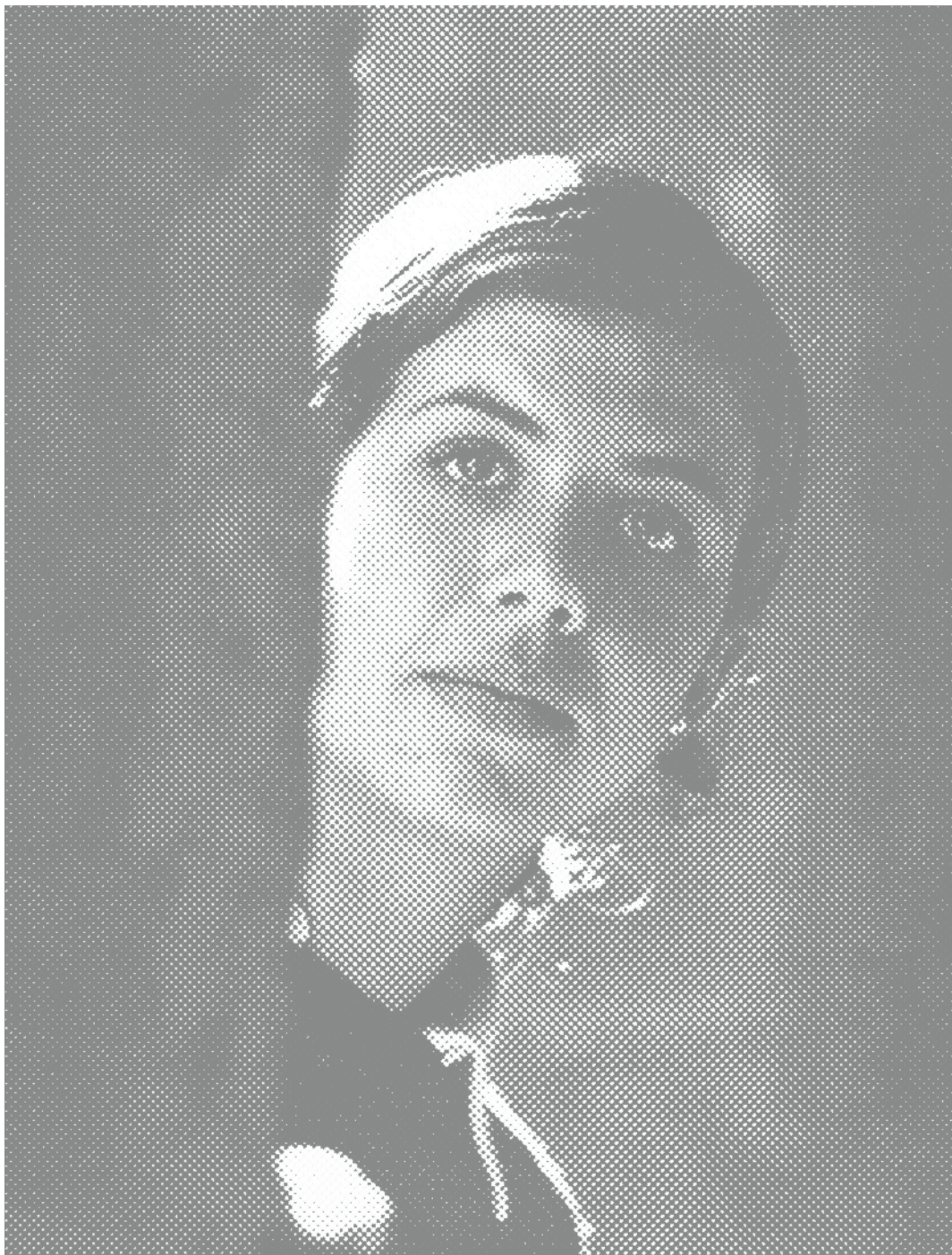
5



6



7

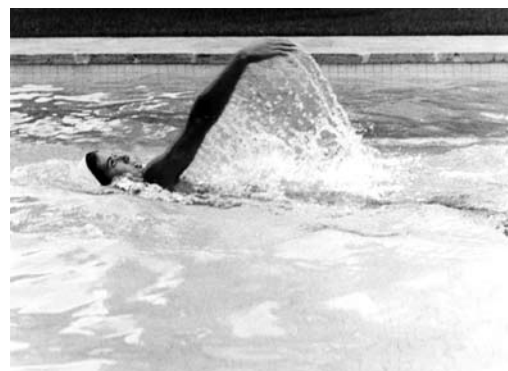


MARI PAU COROMINAS

Mari Pau Corominas i Guerín (Barcelona, 1952), nedadora precoç, va ser la primera finalista catalana i espanyola en uns Jocs Olímpics. Ja el 1965, amb tan sols tretze anys, millorava el rècord d'Espanya en categoria infantil. I va acabar la temporada com a primera del rànquing en 100 metres esquena. Sempre va nedar pel C.N. Sabadell, on va entrenar, juntament amb els nois, amb en Bert Sitters, entrenador de prestigi mundial en el món de la natació. El 1966, als campionats d'Europa d'Utrecht, va ser la primera catalana i espanyola finalista, i es va classificar en vuitè lloc. Arran d'aquesta proesa va aconseguir el títol de «Campeona de Campeonas» (una altra fórmula del «Millor Esportista de l'any»). Dos anys després, als Jocs Olímpics de la Ciutat de Mèxic, va repetir la gesta en quedar setena en els 200 metres esquena. Per preparar el Campionat Europeu de 1970, que es celebrava a Barcelona, va marxar uns mesos a la Universitat d'Indiana amb l'entrenador de reconegut prestigi internacional "Doc" Counsilman. Va quedar finalista en diferents proves i va superar múltiples rècords d'Espanya en diferents modalitats d'esquena i crol. Després d'aquell Campionat Europeu, es va retirar del món de la natació amb tan sols divuit anys i va estudiar ciències econòmiques.



1. Entrenant als Jocs Olímpics de Mèxic, 1968. 7a finalista 200 metres esquena.
2. Tot entrenant als Jocs Olímpics de Mèxic, 1968 (preparada). 7a finalista 200 metres esquena.
3. Tot entrenant als Jocs Olímpics de Mèxic, 1968 (sortida). 7a finalista 200 metres esquena.
4. Tot entrenant als Jocs Olímpics de Mèxic, 1968 (nedant). 7a finalista 200 metres esquena.
5. V Jocs Mediterranis. Tunísia, 1967.
6. Campiona d'Espanya Infantil el 1965, nedà com a representant de la Federació Catalana de Natació.
7. Sotscampiona d'Europa, 1969.
8. Equip espanyol al Campionat d'Europa de Natació, 1970 (Durán, Franch, Garriga, Esteva, Ortega i Corominas). Va ser la darrera aparició de M. Pau Corominas en la natació internacional.



Aquesta publicació s'ha editat amb motiu de
l'exposició ESPORTISTES CATALANES DEL SEGLE XX.
Juny de 2008

